

Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2023

Aika: 27.1.2023 klo 10–12

Paikka: Tampere-talo kokoustila Sopraano, Yliopistokatu 55, Tampere

LÄSNÄOLIJAT:

Jäänheimo, Jenni (Ympäristöministeriö)
Rytönen, Mikael (Energiateollisuus, UPM)
Toijala, Heikki (Näsijärven kalastusalue)
Kolari, Ismo (Pirkkalan kalatalousalue)
Holsti, Heikki (KVVY)
Pulkka, Janne (KVVY)
Tanskanen, Heini (Kangasalan kaupunki)
Tuohisaari, Raimo (Nokian kaupunki)
Yli-Öyrä, Sini (Ylöjärven kaupunki)
Vanninen, Vesa (Pirkkalan kunta)
Skippari, Kati (Tampereen kaupunki)
Selänpää, Tuija (Lempäälän kunta)
Jouttunpää, Anna (Sastamalan kaupunki)
Kulo, Katja (LUKE)
Merikoski, Visa (MTK)
Kriikku, Mikko (MTK Metsänomistajat)
Nissinen, Markus (MTK Metsänomistajat)
Appelqvist, Satu (Pirkanmaan liitto)
Pihlaja, Arja (Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri)
Salo, Hannu (Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousyksikkö)
Vilkki, Brita (Puolustusvoimat)
Lähteenmäki, Ari (Suomen metsäkeskus, läntinen palvelualue)
Korhonen, Ilkka (Metsähallitus Metsätalous Oy)
Lahtisalmi, Hanna-Kaisa (Valkeakosken kaupunki)
Kettunen, Riitta (Tampereen Vesi)
Laukkanen, Ilkka (Nokian Vesi Oy)
Tolonen, Katri (Kangasalan kaupunki)
Rajala, Mari (Pirkanmaan ELY-keskus)
Heino, Heidi (Pirkanmaan ELY-keskus)
Arrajoki-Alanen, Marika (Pirkanmaan ELY-keskus)
Mäkynen, Anne (Pirkanmaan ELY-keskus)
Nenonen, Nina (Pirkanmaan ELY-keskus)
Taskinen, Salla (Pirkanmaan ELY-keskus)
Peltonen, Anu (Pirkanmaan ELY-keskus)

Kutsu/esityslista:

1. Kokouksen avaus

- Pirkanmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueen johtaja Mari Rajala avasi kokouksen

2. Kokouksen järjestäytyminen

- Todettiin läsnäolijat
- Kokouksen puheenjohtajana toimi Mari Rajala ja sihteerinä Anu Peltonen
- Todettiin, että Pirkanmaan ELY:n vesienhoidon koordinaattorina on toiminut viime syksystä alkaen Anne Mäkynen. Lisäksi uusia vesienhoitotyössä mukana olevia henkilöitä on Anna Tuovinen ja Iia-Elisabeth Suomi.

3. Veden vuoro - tarpeet ja toiveet vesiensuojelun tehostamisohjelman jatkolle, Jenni Jäänheimo, Ympäristöministeriö

- Jenni Jäänheimo esitteli vesienhoidon tehostamisohjelman jatkoa. Sidosryhmillä on tärkeä rooli uuden ohjelman valmistelussa etenkin jatkorahoituksen saamisessa ja kohdentamisessa
- Tehostamisohjelman jatkon valmisteluvaihe lokakuusta 2022 – kesäkuuhun 2023 sisältäen mm. kyselyn kansalaisille helmi-maaliskuussa 2023 sekä kommenttikierroksen ELY-keskuksille ja sidosryhmille touko-kesäkuussa 2023
- Tehostamisohjelmaa toteutetaan yhdessä MMM:n kanssa
- Vesienhoidon verkostoja tullaan analysoimaan vielä tarkemmin, missä on onnistuttu ja kehittämistarpeita
- Uusia avustushakuja avautuu syksyllä 2023
- Ympäristöministeriö oli toivonut osallistujien miettivän etukäteen seuraavia kysymyksiä:
  1. Miten nykyinen vesiensuojelun tehostamisohjelma on vastannut tavoitteisiin?
  2. Mitkä teemat ovat edelleen tarpeellisia ohjelman jatkokaudella? Tulisiko jostain luopua? Mitä teemoja/tavoitteita tulisi tuoda lisää?
- Keskustelussa todettiin mm. verkostojen hyvä toimivuus ja uusien hanketoimijoiden ja hankkeiden syntyminen. On myös tärkeää mitä työkaluja tarjotaan sidosryhmille, työkalujen kehittäminen, toimintatapojen mietintä sekä arvokeskustelu. Oikeiden ihmisten tavoittaminen oleellista sekä tapa miten viestiä viedään eteenpäin. Myös viestintää siitä, missä olemme onnistuneet, kannustaa osallistumaan.
- Todettiin myös tarpeelliseksi selvittää miten ravinteet kulkeutuvat mereen. Maanomistajien mukaan saaminen hankkeisiin on oleellista ja heille tulisi kertoa heti kun vesiensuojelutoimien suunnittelu alkaa ja

- myös rahoituspohjasta. Eri intressit pitää ottaa huomioon, mitä esim. maanomistaja hyötyy hankkeesta. Iso osa metsätalouden vesiensuojelusta tulee muuttumaan uuden kannustejärjestelmän (Metka) myötä vuonna 2024. Kannustejärjestelmällä tuetaan taimikon ja nuoren metsän hoitoa, terveyslannoitusta, suometsän hoitosuunnitelmia, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemistä sekä metsätieverkoston ylläpitoa. Tukea myönnetään myös määräaikaiseen suojeluun ympäristötukena sekä metsäluonnon hoitoon ja kulutuksiin.
- Vesistöjen ekologista seurantaan tulisi parantaa ja ottaa huomioon myös luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutos. Vapaaehtoistoiminnan varassa paljon. Vesienhoidon sirpaleisuus haittaa tavoitteiden saavuttamista. Pienemmät hanketoimijat, kuten yhdistykset eivät voi mennä valuma-alueille, tarvitaan kumppaneita ja maanomistajat mukaan. Tarvitaan laajempien kokonaisuuksien hallintaa ja samassa paketissa kaikki ilmasto + luonto + ravinteet. Aineistojen hankkiminen on tärkeää, jotta tiedetään mistä kuormitus tulee. Myös vesistöjen tummumiskehitys ja siihen puuttuminen nousi esille huolen aiheena. Rahat pitäisi saada käyttöön ja ryhtyä käytännön toimiin. Yhteistyötä tarvitaan. Uhkana nousi esille vesirakennusurakointeihin liittyvä osaamisen puute ja tekijöiden vähäinen määrä. Miten tämä jatkossa turvataan?
  - Todettiin, että tehostamisohjelman teemat ovat edelleen ajankohtaisia ja kaikkia olisi hyvä jatkaa. Seurantaan ja vaikutusten arviointiin tulisi varata riittävän pitkä aika. Ilmastonmuutoksen mukanaan tuomat haasteet otettava jatkossa huomioon, esim. tulvat, vesistöjen tummuminen. Väliraportissa ilmastokysymykset nousivat vähän esille.

4. Vesienhoidon ajankohtaisia, Pirkanmaan ELY (Liite 1)

- Anne Mäkinen esitteli vesien- ja merenhoidon aikataulua 2023–2028 painottaen vuonna 2023 tehtäviä töitä. Edellisen vesienhoidon 2. suunnittelukauden vuosien 2016–2019 toimenpiteiden toteutumisen seurantatiedon koonti on parhaillaan käynnissä sekä aletaan valmistella tulevaa 4. suunnittelukautta määrittämällä keskeisiä kysymyksiä, joihin suunnittelulla pyrimme pureutumaan. Keskeisten kysymysten kuuleminen alkaa 15.12.2023 ja sitä valmistellaan mm. YTR:n jäsenten kanssa kevään työpajassa.
- Uusia vesimuodostumia on siirtynyt Pirkanmaalle Kuhmoisten liittyessä maakuntaan ja niistä osa on vesienhoidossa uusia vesimuodostumia, jotka täyttävät yli 50 ha pinta-alakriteerin (Keski-Suomen ELY on määritellyt kaikki yli 100 ha ja Pirkanmaa yli 50 ha muodostumat). Uudet muodostumat tullaan tyypittelemään eri järvityyppeihin ja luokitellaan seurantatietojen pohjalta.
- Avustushakemuksia Vesiensuojelun tehostamisohjelmaan tuli taas runsaasti hyvin eri puolilta Pirkanmaata. Joukossa on myös uusia hakijoita. Esitetystä kartasta ei ole mukana muulla kuin tehostamisohjelmasta rahoitusta hakeneita hankkeita. Tampereen kaupungin alueella parhaillaan käynnissä olevat hankkeet eivät ole mukana koonnissa, sillä kaupunki toteuttaa ne omalla rahoituksella.

- ELY-keskus jatkaa vuonna 2021 tehtyjä kuntakierroksia tällä kertaa hybridikokouksina keväällä ja syksyllä 2023. Kunnille lähetetään kysely sopivista ajankohdista ja tarpeista keskustelun aiheiksi.
- Keskustelussa tuotiin esille mm. miten ennallistamisasetus vaikuttaa vesienhoitoon. Asiasta on vielä niukasti tietoa, mutta pääpaino tulee luultavammin olemaan mm. kirkkaissa vesistöissä ja tietyissä vesiluontotyypeissä. Tarkoitus on käydä aihetta myöhemmin YTR:n kokouksissa läpi, kun siitä on enemmän tietoa.
- JTF:ssä eli turvetuotannon oikeuden mukaisen siirtymän tuessa Pirkanmaalta ovat mukana turvevaltaiset kunnat: Punkalaidun, Virrat, Parkano ja Kihniö.
- Käynnissä olevia hankkeita Pirkanmaalla (Liite 1):
  1. Nina Nenonen esitteli pohjavesiin liittyvää POAKORI 2 -hanketta
  2. Salla Taskinen esitteli Pirkanmaan ELY-keskuksen koordinoimia vesienhoidon verkostoja: Ikaalisten reitin neuvottelukuntaa ja eteläisen Pirkanmaan Pirkkavesiä
  3. Anne Mäkynen esitteli Kovesjoen valuma-aluesuunnittelun pilottia, jossa tavoitteena saada toimenpiteitä toteutukseen ja kehittää toimivaa toteutuksen mallia
  4. Anne Mäkynen esitteli tilannekatsausta valtakunnallisesta määrittelytyöstä metsätaloudelle herkistä vesistöistä
- 5. Muut asiat
  - Ei muita asioita
- 6. Seuraava kokous
  - Toukokuussa työpaja vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä (KEY) Teamsilla, päivämäärään palataan myöhemmin.
  - Lokakuussa vuoden toinen kokous, tarpeen mukaan joko sähköpostikokous tai Teams, jonka aiheena KEY kuulemisasiakirjojen hyväksyntä
- 7. Kokouksen päättäminen
  - pj. Mari Rajala päätti kokouksen klo 12:00

Muistion vakuudeksi
Anu Peltonen 7.2.2023

JAKELU   YTR:n jäsenet